

SMA Mineral Persberg AB genom

Advokat Sofia Hedelius

Parter: SMA Mineral Persberg AB

Målet gäller: ansökan om tillstånd till fortsatt och utökad täktverksamhet samt vattenverksamhet vid Gåsgruvan i Filipstads kommun

Ansökan har skickats till berörda myndigheter för en bedömning av om det behövs kompletteringar. Deras synpunkter bifogas detta föreläggande.

Komplettera ansökan

Ni får nu tillfälle att komplettera ansökan enligt de framställda önskemålen, som domstolen anser vara relevanta och behövliga.

Domstolen anser för egen del att även följande uppgifter behövs:

1. Komplettera ansökan med en utvecklad och fördjupad beskrivning som tydliggör på vilka grunder ni anser att förutsättningarna för att medge dispens enligt 14 § artskyddsförordningen (sångsvan och bred kärrtrollslända) är uppfyllda. Beskrivningen ska omfatta alla kriterierna i paragrafen samt vara plats- respektive artspecifik.
2. Komplettera ansökan med en utvecklad och fördjupad beskrivning som tydliggör på vilka grunder ni anser att förutsättningarna för att medge dispens enligt 15 § artskyddsförordningen (nattviol, purpurknipprot, tvåblad och käppkrokmossa) är uppfyllda. Beskrivningen ska omfatta båda kriterierna i paragrafen samt vara plats- respektive artspecifik.
3. Komplettera ansökan med en samlad beskrivning av möjligheterna att anpassa verksamheten på ett sådant sätt att den inte kommer i konflikt med bestämmelserna om artskydd.
4. Komplettera ansökan med en samlad beskrivning av möjligheterna att anpassa verksamheten på ett sådant sätt att man, särskilt med avseende på vattenområden, undviker att påverka sådana habitat där rödlistade arter förekommer.
5. Komplettera ansökan med en beskrivning av intrånget i det för området utpekade riksintresset för naturvård i relation till området värdebeskrivning och motivera på

Sida 1 (av 2)

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Hamngatan 6
Telefon
0521-27 02 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress
Box 1070
462 28 Vänersborg

E-post
mmd.vanersborg@dom.se
Webbplats
www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

vilket sätt den planerade markanvändningen, enligt er, är förenlig med 3 kap 1 § samt 1 kap 1 § miljöbalken.

Domstolen önskar **senast den 31 augusti 2022** få besked om när kompletteringarna kan lämnas in.

När ni skickar in kompletteringen

Skicka gärna in handlingar i målet med e-post, helst i PDF-format. Om ni vill skicka dem på ett säkert sätt kan ni göra det via www.domstol.se/kontaktformular. För handlingar som ska signeras, använd istället www.domstol.se/digitalhandling.

Uppge ert namn, målnummer M 5051-21 och det telefonnummer som ni kan nås på. Lämna också e-postadress, så att vi framöver kan skicka handlingar i målet via e-post.

Har ni frågor?

På webbplatsen finns information om domstolen och om handläggningen. Kontakta oss gärna vid frågor – ni når oss enklast per telefon 0521-270 214.

Handläggande jurist: Susanne Lindblad, 0521-270 388

Handläggande tekniskt råd (för tekniska frågor): Gunnar Barrefors, 0521-270 214

Susanne Lindblad,

Bifogade handlingar: aktilaga 8-9

TVB mmd avdelning 2

Från: Vänersborg Mark- och miljödomstolen - TVB
Skickat: den 20 juni 2022 14:23
Till: TVB mmd avdelning 2
Ämne: R3:VB: Yttrande i målnummer M 5051-21

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R3

INKOM: 2022-06-20
MÅLNR: M 5051-21
AKTBIL: 8

Med vänlig hälsning

Registrator/HJ

Vänersborgs tingsrätt

0521 27 02 00 • vanersborgs.tingsratt@dom.se • Postadress: Box 1070, 462 28 Vänersborg • Besöksadress: Hamngatan 6 • [Vänersborgs tingsrätts webbplats](#)

[Så behandlar vi personuppgifter](#)

Från: Henric Forsberg <Henric.Forsberg@filipstad.se>
Skickat: den 20 juni 2022 14:17
Till: Vänersborg Mark- och miljödomstolen - TVB <mmd.vanersborg@dom.se>
Ämne: Yttrande i målnummer M 5051-21

Hej!

Filipstads Kommun anser att ansökningshandlingarna i målnummer M 5051-21 är kompletta.

På uppdrag av Miljö- och byggnadsnämnden

Vänliga hälsningar

Henric Forsberg
Enhetschef
Miljö- och stadsarkitektkontoret

Tel växel: +46 (0)590 611 00

Tel direkt: +46 (0)590 611 31

www.filipstad.se

Postadress: Box 303, 682 27 Filipstad

Besök: Hantverksgatan 22, 682 31 Filipstad

Yttrande om handlingarna behöver kompletteras gällande ansökan om tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet, SMA Mineral Persberg AB, Filipstads kommun

Målnummer M 5051-21

Beskrivning av ärendet

SMA Mineral Persberg AB har till Mark- och miljödomstolen i Vänersborg ansökt om tillstånd för fortsatt och utvidgad täktverksamhet på Gåsgruvan i Filipstads kommun.

Ärendet innefattar ansökan om tillstånd för fortsatt drift av täkt för uttag av kalk enligt 9 kap 6 § miljöbalken. Ansökan avser en tillståndstid om 30 år med ett maximalt årligt uttag på 850 000 ton fördelat på 500 000 ton kalk och 350 000 ton sidoberg. Det totala uttaget avses maximalt uppgå till 8 000 000 ton kalk respektive 5 000 000 ton sidoberg.

Ansökan avser även tillstånd till vattenverksamhet enligt 11 kap 9 § miljöbalken för att genom pumpning leda bort grund- och dagvatten från dagbrottet samt för att torrlägga Igeltjärn och i samband med detta gräva ett nytt dike för att leda ytvatten förbi Igeltjärnen.

Bolaget ansöker om artskyddsdispens enligt artskyddsförordningen för Sångsvan, Bred kärrtrollslända, Purpurknipprot, Nattviol, Tvåblad, Blåsippa och Käppkrokmossa.

Mark- och miljödomstolen i Vänersborg har skickat ansökan till Länsstyrelsen Värmland med förfrågan om ansökan behöver kompletteras.

Länsstyrelsens ställningstagande

Övergripande synpunkt:

1. Igeltjärn är en för Värmland unik miljö och ingår i riksintresset Naturvård Yngen. Det kan därför ifrågasättas om den skada som

den planerade täktverksamheten kommer att medföra för naturvårdsintresset uppväger den nytta som ett framtida kalkuttag på platsen innebär. Bolaget bör utreda om det finns ytterligare alternativ för avgränsning av verksamheten så att Igeltjärnen sparas samtidigt som en relativt lång drifttid möjliggörs för verksamheten.

Tillståndstid

2. Det bör i ansökan förtydligas för hur lång tid bolaget ansöker om tillstånd för verksamheten.

Kartor och behovsbedömning

3. Länsstyrelsen anser att den bifogade tæktritingen, bilaga B1, bör kompletteras med en redovisning av verksamhetsområdet samt koordinater för anläggningens verksamhetsområde.
4. I kartmaterialet bör det finnas en redovisning av höjdkurvor med ekvidistans 1 eller 2 m, alternativt sektionering över hela verksamhetsområdet, före och efter volymuttaget.
5. Ansökan bör kompletteras med en tydligare karta över den brytbara kalkförekomstens ytmässiga utbredning.
6. Länsstyrelsen anser att bolagets behovsbedömning mer specifikt bör beskriva behovet av verksamheten vid Gåsgruvan och de produkter som bolaget tillverkar på platsen.

Säkerhet

7. Bolaget bör komplettera ansökan med en redovisning av hur storleken på föreslagna säkerhet har beräknats fram.

Buller

8. Länsstyrelsen anser att ansökan bör kompletteras med en redogörelse för vilka bullernivåer som har beräknats för fastigheterna Yngshyttan 1:56 och 1:239.
9. I bullerutredningen kan inte tydligt utläsas om buller från interna transporter till och från upplagsområdena samt buller från verksamheten på upplagsområdena har tagits med i bullerutredningen. Länsstyrelsen anser att detta bör förtydligas i ansökan. Om buller som kan komma att uppstå i samband med arbete på upplagsområdena inte har tagits med i bullerutredningen bör utredningen kompletteras med en

redovisning av den kumulativa bullerutbredningen med täkt- och upplagsverksamheten sammantaget om dessa verksamheter är i drift samtidigt.

10. Bolaget bör komplettera bullerutredningen med en beräkning eller motsvarande som redovisar vilka bullervärden som erhålls med de skyddsåtgärder i form av avskärmande containrar som föreslås vidtas i de så kallade extremfallen när de i ansökan föreslagna bullervillkoren riskerar överskridas i mätpunkterna.

Vibrationer

11. Ansökan bör kompletteras med en beräkning av vibrationsnivåer och luftstötstång vid bostadsbebyggelse. Resultatet bör presenteras på en isolinjekarta.

Energi

12. Ansökan bör kompletteras med ett resonemang om utfasning av fossil energi exempelvis genom elektrifiering eller nyttjande av annan icke fossil energikälla. Redovisningen bör innehålla en redovisning av de tekniska förutsättningarna för att inom en överskådlig framtid vidta åtgärder för att minska andelen fossil energi i verksamheten.

Natur/vattenskydd

13. I ansökan bör bolaget utreda och bedöma den planerade verksamhetens skada på Riksintresset Naturvård Yngen NRO-17-027 med delområde Igeltjärn.
14. Inventeringsrapporter med en beskrivning av inventeringsmetodik bör bifogas som bilagor i ansökan. Avgränsningen av inventerade områden bör kunna utläsas av de olika inventeringsprotokollen.
15. I tillståndsansökan anges att de orkidéer där artskyddsdispens söks är vanligt förekommande i området. Underlaget för denna bedömning bör finnas med som en bilaga i ansökan. Det bör framgå hur stora populationer som finns i närområdet kontra de som ska exploateras. Definitionen av ”området” i detta sammanhang bör förtydligas med angivelse på karta för att kunna bedöma upprätthållande av gynnsam bevarandestatus i enlighet med artskyddsförordningen.
16. Ansökan bör kompletteras med en kompensationsutredning där skada på naturvärden och skyddade arter kvantifieras och förslag

på ekologisk kompensation presenteras. I kompensationsutredningen ska även framgå hur man säkerställer att arter från områden som kommer att exploateras ges möjlighet till återetablering av nyskapade biotoper, dels rumsligt men även tidsmässigt.

17. Tabell 2 i MKB:n behöver uppdateras. Det är viktigt att skilja på skyddsåtgärder och kompensationsåtgärder vilket nu presenteras samlat i sista kolumnen.
18. En redovisning av områdets metapopulationsdynamik eller motsvarande bör kompletteras ansökan i syfte att kunna utläsa funktionen hos Igeltjärn i förhållande till bland annat Kotjärn och om det finns så kallade source- och sinkförhållanden mellan områdena för olika arter.
19. Vid länsstyrelsens senaste inventeringar av flodpärlmussla i Stampbäcken framgår att beståndet minskat kraftigt och är starkt påverkat. Orsaken är idag oklar. Bolaget bör därför i ansökan utreda och bedöma länshållningsvattnets eventuella påverkan på flodpärlmusslan.

Vattenverksamhet

20. Ansökan bör kompletteras med en beskrivning av hur nyanlagda diken/vattendrag ska anordnas för att skapa en varierad vatten- och naturmiljö för att möjliggöra återetablering av de skyddsvärda arterna såsom lake (VU), bred kärrtrollslända (NT), bäckbuksimmare (VU) men även arter i övrigt. I ansökan bör det även framgå hur rödlistade arter kommer hanteras i samband med att Igeltjärn torrläggs och diken läggs igen.
21. I ansökan anges att det ska anläggas ett stenlagt dike eller kulverterat dike för avledning av ytvatten under upplagsmassor till Kotjärnen. Det bör förtydligas vilken åtgärd som avses att genomföras.
22. Upplagsmassor planeras att läggas upp i utsedda upplagsområden. Vissa av dessa ligger i direkt närhet av diken och ytvatten såsom vid Kotjärn. Vilka försiktighetsåtgärder avses att vidtas för att förebygga grumling eller annan påverkan på grund av exempelvis utlakning av metaller från upplagsmassorna.

23. Bolaget bör i ansökan bedöma om brytgränsens närhet till Kotjärn kan komma att utgöra en säkerhetsrisk vid planerad brytning, liksom den som idag föreligger för Igeltjärn.

Motivering till länsstyrelsens ställningstagande

Det framgår inte tydligt i bolagets yrkanden för hur lång tid tillstånd söks. På sidan 19 i ansökan framgår dock att verksamheten kommer att pågå i 30 år. Vid samrådsmötet med länsstyrelsen diskuterades en tillståndstid på 20 år vilket var utgångspunkt för samrådsdiskussionerna.

Länsstyrelsen anser att bolaget bör förtydliga för vilken tid som tillstånd söks. Om bolaget avser ansöka om en annan tillståndstid än vad som diskuterades vid samrådet lämnar länsstyrelsen till prövningsmyndigheten att bedöma om det har någon betydelse för samrådets giltighet.

Länsstyrelsen anser att behovsbedömningen är för allmänt hållen. En behovsbedömning bör göras specifikt för den täkt som prövas och visa på det behov som föreligger för den aktuella täkten och dess produkter.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att säkerhetens storlek är tillräcklig för den efterbehandling som avses utföras på anläggningen. Det är oklart hur säkerhetens föreslagna storlek har tagits fram av bolaget och om den föreslagna summan på säkerheten även inbegriper den säkerhet som enligt 64 §, pkt 4 Förordningen om utvinningsavfall, ska ställas för utvinningsavfallsanläggningar.

Enligt bullerutredningen tangerar bullernivån från verksamheten riktvärdet för buller vid mätpunkten IP3 vid flera av de driftsscenarioer som tagits fram. Fastigheterna Yngshyttan 1:56 och 1:239 är båda enligt inlämnat kartmaterial belägna något närmare verksamhetsområdet än mätpunkten. Länsstyrelsen anser därför att bullervärden för dessa fastigheter bör tas fram i utredningen.

I vissa i bullerutredningen så kallade extremfall kommer verksamheten ge upphov till bullernivåer över de föreslagna bullervillkoren. I bullerutredningen föreslås förebyggande åtgärder i form av uppställning av avskärmande containrar. Det framkommer dock inte vilka bullernivåer som verksamheten kommer ge upphov till efter att dessa åtgärder vidtas. Länsstyrelsen anser att dessa uppgifter bör kompletteras i ansökan.

Igeltjärn ligger inom Riksintresse Naturvård Yngen NRO-17-027. De växtlokaler och våtmarker i Yngens omgivning som är av särskilt intresse har avgränsats som delområde, varav Igeltjärn är ett. Trots tidigare påverkan från Gåsgruva är Igeltjärnen ett av de mest värdefulla

rikkärren i länet och i myrinventeringen har det erhållit högsta naturvärde.

Länsstyrelsen anser att en kompensationsutredning bör utföras av bolaget. Dels ska redovisas kompensationsåtgärder för riksintresse naturvård rikkärsmiljön i delområdet Igeltjärn samt omgivande terrestra delar.

För att kompensera delar av Rävbacken som ska tas bort samt tidigare förlust av naturvärden i rätade diken mellan Gåstjärn och Kotjärn kan exempelvis biotoper såsom vattendrag/diken tillskapas som efterliknar naturanpassade bäckar som erbjuder varierade vattenmiljöer med ståndplatser, djuphålur, död ved, lekgrus där återetablering av arter kan ske.

Kompensationsåtgärderna ska vara så detaljerade att det blir möjligt för domstolen att kunna bedöma om skadan kompenseras fullt ut.

Det är viktigt att skilja på skyddsåtgärder och kompensationsåtgärder vilket nu presenteras samlat i sista kolumnen i tabell 2. Vid prövningen av tillåtligheten ska inte kompensationsåtgärder vägas in i bedömningen.

Det saknas redovisning om Igeltjärn utgör spridningsområden för olika arter. Vid borttagande av Igeltjärn kan det finnas risk för att de mindre populationerna leder till en minskad genetisk variation inom varje art vilket i förlängningen kan leda till att arten försvinner permanent från området. Det är därför av vikt att få in uppgifter om Igeltjärnens betydelse för populationssammansättningen i området.

Vilka försiktighetsåtgärder avses att tas för att förhindra att utlakning till diken och vattendrag sker från de utpekade upplagsområdena. Det beskrivs inte hur omgivande naturmiljö och vattenmiljö ska skyddas mot grumling eller långvarig påverkan från denna verksamhet under anläggningsskede och de upplag som tillskapas. Vid nederbörd kan föroreningar föra med sig ökade halter föroreningar och grumlande ämnen.

Övriga upplysningar

Enligt miljökonsekvensbeskrivningen finns endast övriga kulturhistoriska lämningar i området för verksamheten. Emellertid omnämns Kobergsgruvan (L2007:5552) redan år 1581 varför gruvområdet är att betrakta som fornlämning. I anslutning till ett område för tänkt upplag ligger Kalkkullsgruvan (L2007:4870) vilken omnämns första gången år 1819-34 varför även denna gruva utgör fornlämning. Om ovan nämnda gruva/gruvområde skall tas i anspråk krävs Länsstyrelsens tillstånd enligt 2 kap 12§ KML. Ett eventuellt tillstånd kan komma att villkoras med arkeologiska åtgärder enligt 2 kap 13§

KML. Dessa bekostas av exploatören enligt 2 kap 14§ KML. I området finns gruvområden/gruvhål som är att betrakta som övriga kulturhistoriska lämningar och om dessa påverkas negativt av arbetsföretaget bör dessa bli föremål för en kulturhistorisk dokumentation av en antikvarie och en rapport insändas till Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef Christina Hägglund med miljöhandläggare Rikard Ulander som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Nina Rees Naturvårdshandläggare och Britt-Marie Olsson Vattenhandläggare medverkat.